

Неофициален превод от английски език

ДЕКЛАРАЦИЯ ОТ ЛЕДНИЦЕ (ЧЕХИЯ) Заедно за интелигентна (умна) селска Европа

Членове на Европейския парламент и Европейския комитет на регионите (КР), представители на чешкото председателство на Съвета на ЕС, представители на местни и регионални власти и местни инициативни групи се срещнаха днес на семинара за *Воденото от общностите местно развитие и интелигентните села като иновативни инструменти за ефективно развитие на селските райони*.

Като взеха предвид предишни декларации и рамки за развитие на селските райони, като декларациите от Корк 2.0, Блед и Кортина, както и дългосрочната визия на Европейската комисия за селските райони на ЕС до 2040 г. и концепцията за интелигентни селища, както и работата на ЕЛАРД и Европейски селски парламент, участниците обсъдиха пътя напред по отношение на текущия период на финансиране на ЕС и оформянето на бъдещи програмни периоди, обхванати от дългосрочната визия.

Участниците подчертаха, че Smart Villages / „Интелигентни села“ е иновативна политика на ЕС и инструмент за развитие на селските райони, който може да помогне за съживяването на селските райони – ключова цел на дългосрочната визия за селските райони на ЕС. Интелигентните села трябва да станат неразделна част от политиката за регионално развитие и да създават взаимодействие със съществуващите инструменти, напр. ЛИДЕР/ВОМР. В тази работа правителствата и институциите на всички нива трябва да включат местните инициативни групи (МИГ) в своите програми по цялостен начин. Интелигентните села, потенциално управлявани от МИГ, имат потенциала да увеличат икономическото, социалното и териториалното сближаване и да подобрят социалното равенство между селските и градските райони на нашите общества.

От съществено значение е настоящите кризи да се разглеждат като предизвикателство и уникална възможност за трансформация и съживяване на селските райони. За да постигне това, Европейският съюз се нуждае от по-систематичен, основан на доказателства и цялостен подход към новите предизвикателства, като използва всички възможни инструменти и включва всички територии и граждани в намирането на решения. В същото време ЕС също така трябва да укрепи легитимността си, като използва повече подходи отдолу нагоре, базирани на място, и интегрирани подходи, за да гарантира много по-голямо участие на своите граждани в оформянето на ЕС и да се съсредоточи върху техните нужди.

Дългосрочната визия за селските райони на ЕС, Зелената сделка и последните кризи в Европа въвеждат нов стратегически подход към развитието на селските райони, в който иновациите и новите подходи играят решаваща роля. Зеленият и цифровият преход създават нова динамика за селските райони и хората, живеещи и работещи в селата. Въз основа на поуките, научени по време на пандемията от COVID-19, няколко държави членки най-накрая инвестират масово в широколентова инфраструктура и цифровизация. Войната в Украйна ускорява прехода на ЕС към устойчиво производство на енергия, което до голяма степен ще се извършва в селските райони.

Дългосрочната визия за селските райони на ЕС за 2040 г. повиши осведомеността за потенциала на селските райони като цяло и въведе нови инструменти като Rural Proofing и Rural Pact. В същото време все още трябва да бъдат разработени конкретни цели, мерки и финансиране, за да се превърнат думите в реални действия, за да се превърне визията в реалност.

Селските райони все още са изостанали, както се вижда от 8-ия доклад за сближаването. Докато селските райони са дом на 30 % от населението и обхващат 80 % от територията на ЕС, само 25 % от Кохезионните фондове за периода 2014–2020 г. помогнаха за запазването на силните селски райони. ЕС, държавите-членки и местните и регионалните власти трябва спешно да увеличат използването на всички възможни настоящи възможности за финансиране и да подготвят почвата за бъдещо финансиране от ЕС за селските райони.

Продължаващото цифрово разделение между градските и селските райони е едно от основните предизвикателства, пред които са изправени гражданите и предприятията в Европа. Ето защо правителствата на ЕС, националните, регионалните и местните власти трябва да засилят сътрудничеството, за да осигурят приличен достъп до интернет и цифрови услуги в ключови области като здравеопазване, образование, обществени услуги и социално приобщаване.

Цифровите и технологични трансформации предоставят нови предизвикателства и възможности за постигане на по-високо качество на живот и услуги в селските райони. Те създават нови възможности за диверсифицирана селска икономика и достъп до пазара на труда. В резултат на това могат да помогнат за справяне с настоящите демографски предизвикателства, да задържат младите хора в селските райони и да обърнат процесите на обезлюдяване и изтичане на мозъци. Участието и ангажираността на обществеността и на всички заинтересовани страни е от решаващо значение за постигането на успешна цифрова трансформация. Ефективните публично-частни партньорства (като МИГ), правилните стимули и правилната технология са основни съставки за преодоляване на цифровото разделение.

Европейският подход следва да се основава на три основни стълба, за да се гарантира, че Европа ще се възползва от възможността и ще даде на своите граждани, предприятия и правителства контрол върху цифровата трансформация.

1. Първият стълб е **„Технология, която работи за хората“**. Ускоряването на внедряването на свръхбърз широкополосен достъп за домове, училища и болници в целия ЕС ще бъде от съществено значение. Трябва също така да разширим суперкомпютърния капацитет на Европа, за да разработим иновативни решения за медицината, транспорта и околната среда.
2. Вторият стълб е **„Справедлива и конкурентна цифрова икономика“**, която ще даде възможност на жизнена общност от иновативни и бързо развиващи се стартиращи предприятия и малки предприятия да получат достъп до финансиране и да се разширят.
3. Третият стълб е **„Отворено, демократично и устойчиво общество“**. Трябва да използваме технологията, за да помогнем на Европа да стане климатично неутрална до 2050 г. и да намали въглеродните емисии на цифровия сектор. Също така трябва да инвестираме в структури, които насърчават социалния капитал и доброто многостепенно управление, като МИГ.

Умните села трябва да се възприемат като хоризонтален, междусекторен принцип. В същото време има нужда от многофондов подход към интелигентните селища, като се използват всички европейски структурни и инвестиционни фондове, както и средства от NextGenerationEU и други ресурси, особено от частния сектор. И накрая, „интелигентната“ концепция трябва да се разглежда като интегриран, холистичен инструмент, свързващ концепциите за интелигентни села, интелигентни градове и интелигентни региони.

Постиженията на ЛИДЕР/ВОМР показаха, че местните инициативни групи (МИГ) са в състояние да защитят европейските ценности, ако бъдат разпознати като местни двигатели за промяна и развитие на местно, регионално и национално ниво. Възможността за многофондово финансиран подход ВОМР във всички региони на ЕС следва да бъде задължителна, като се гарантира, че подходът ВОМР се използва за всички видове територии. Това следва да бъде подкрепено от задължително заделяне на 8 % за ВОМР от всички европейски структурни и инвестиционни фондове и ЕЗФРСР, за да се използва напълно потенциалът на инструмента и синергиите на различни фондове за интегрирано местно развитие.